

13192

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Народному депутату України
Дерев'янку Ю.Б.
вул. Садова 3-а
м. Київ, 01008

Шановний Юрію Богдановичу!

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України С. Кубіва від 07.04.2017 № 12879/1/1-17 Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розглянуло Ваше звернення від 29.03.2017 № 291-399 до звернень суб'єктів підприємницької діяльності стосовно необхідності захисту прав суб'єктів господарювання, зокрема відповідності Положення про дрібнороздрібну торгівлю, надання послуг у сфері розваг та проведення ярмарок на території м. Івано-Франківська, затвердженого рішенням виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 04.08.2016 № 529 та повідомляється, що відповідь заявникам надана листом від 18.04.2017 № 3621-07/12994-09 (копія додається).

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

З повагою

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр**

Степан КУБІВ

Лісенко В.В. 596-68-38

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: press@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Про розгляд звернення

На виконання доручення Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України С. Кубіва від 07.04.2017 № 12879/1/1-17 Міністерством економічного розвитку і торгівлі України розглянуто Ваше звернення стосовно необхідності захисту прав суб'єктів господарювання, зокрема відповідності Положення про дрібнороздрібну торгівлю, надання послуг у сфері розваг та проведення ярмарок на території м. Івано-Франківська, затвердженого рішенням виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 04.08.2016 № 529 (далі – Положення), законодавству України та повідомляємо.

Щодо відповідності Положення законодавству України.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно із частиною другою статті 71 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон про місцеве самоврядування) органи виконавчої влади, їх посадові особи *не мають права втручатися* в законну діяльність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, а також вирішувати питання, віднесені Конституцією України, цим та іншими законами до повноважень органів та посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків виконання делегованих їм радами повноважень, та в інших випадках, передбачених законом.

Відповідно до частини десятої статті 59 Закону про місцеве самоврядування акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування з

мотивів їхньої невідповідності Конституції або законам України визнаються незаконними в судовому порядку.

Виходячи з принципу верховенства права, закріпленого статтею 8 Конституції України та виходячи зі статей 6 та 124 Конституції України, питання законності рішень і дій суб'єктів владних повноважень вирішуються виключно в судовому порядку.

Згідно із частинами першою і другою статті 5 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

Таким чином, у Мінекономрозвитку відсутні правові підстави для надання оцінки законності затвердження Положення.

Разом з тим повідомляємо, що правові та організаційні засади реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності визначає Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про регуляторну політику).

Організаційні засади здійснення державної регуляторної політики органами та посадовими особами місцевого самоврядування визначені статтею 31 Закону про регуляторну політику.

Крім того, особливості відстеження результативності та перегляду регуляторних актів, прийнятих органами та посадовими особами місцевого самоврядування, визначені статтею 37 Закону про регуляторну політику.

Згідно із частинами першою та четвертою статті 37 Закону про регуляторну політику виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів, прийнятих сільськими, селищними, міськими та районними у містах радами, забезпечується виконавчими органами відповідних рад.

Рішення про необхідність перегляду регуляторного акта, прийнятого сільською, селищною, міською, районною у місті, районною, обласною радою, на підставі аналізу звіту про відстеження його результативності приймає головна постійна комісія відповідної ради або розробник проекту цього регуляторного акта.

Зазначаємо, що статтею 1 Закону про регуляторну політику визначено, що відстеження результативності регуляторного акта – заходи, спрямовані на оцінку стану впровадження регуляторного акта та досягнення цим актом цілей, задекларованих при його прийнятті; перегляд регуляторного акта – заходи, спрямовані на приведення регуляторним органом прийнятого ним регуляторного акта у відповідність з принципами державної регуляторної політики.

Щодо погодження на розміщення об'єктів дрібнороздрібною торгівлі.

Визначає правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності і встановлює порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та адміністраторів Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про дозвільну систему).

Частиною першою статті 4 Закону про дозвільну систему встановлено, що виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, зокрема, встановлюється необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види; перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності.

Відповідно до частин третьої і восьмої статті 1 Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» забороняється вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до Переліку, затвердженого цим Законом.

Необхідність одержання документів дозвільного характеру, встановлена законами, виникає виключно після внесення таких документів до Переліку, крім випадків, передбачених частиною четвертою цієї статті.

При цьому у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженому вищевказаним Законом, відсутнє погодження на розміщення об'єктів дрібнороздрібної торгівлі.

Разом з тим, відповідно до пункту 44 частини першої статті 26 Закону про місцеве самоврядування до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад належить встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність; відповідно до підпункту 8 пункту «а» статті 30 Закону про місцеве самоврядування до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження щодо організації місцевих ринків, ярмарків, сприяння розвитку всіх форм торгівлі.

Загальні умови провадження торговельної діяльності суб'єктами оптової торгівлі, роздрібною торгівлі, закладами ресторанного господарства, основні вимоги до торговельної мережі, мережі закладів ресторанного господарства і торговельного обслуговування споживачів (покупців), які придбавають товари у підприємств, установ та організацій незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, фізичних осіб – підприємців та іноземних юридичних осіб, що провадять підприємницьку діяльність на території України (далі – суб'єкти господарювання), визначені Порядком провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 (далі – Порядок).

Згідно з пунктом 7 Порядку до торговельних об'єктів у сфері роздрібною торгівлі віднесено:

- магазин, який може бути:
 - продовольчим, непродовольчим, змішаним (за товарною спеціалізацією);
 - універсальним, спеціалізованим, вузькоспеціалізованим, комбінованим, неспеціалізованим (за товарним асортиментом);
 - з індивідуальним обслуговуванням, самообслуговуванням, торгівлею за зразками, торгівлею за замовленням (за методом продажу товарів);

павільйон;
кіюск, ятка;
палатка, намет;
лоток, рундук;
склад товарний;
крамниця-склад, магазин-склад.

Крім того, відповідно до пункту 3 Правил роботи дрібнороздрібною торговельною мережі, затверджених наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 № 369, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 23.07.1996 за № 372/1397, роздрібною торгівлю через дрібнороздрібну торговельну мережу є однією із форм позамагазинного продажу товарів, при якій приміщення не мають торговельного залу для споживачів.

Продаж товарів здійснюється через:

пункти некапітальної забудови – кіюски, ларі, ларьки, палатки, павільйони для сезонного продажу товарів, торговельні автомати;
засоби пересувної мережі – автомагазини, автокафе, авторозвозки, автоцистерни, лавки-автопричепи, візки, спеціальне технологічне обладнання (низькотемпературні лотки-прилавки), розноски, лотки, столики тощо.

Згідно із частиною другою статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту.

Тимчасова споруда для здійснення підприємницької діяльності може мати закрите приміщення для тимчасового перебування людей (павільйон площею не більше 30 квадратних метрів по зовнішньому контуру) або не мати такого приміщення.

Відповідно до частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.

Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності (далі – Порядок розміщення тимчасових споруд) затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 21.10.2011 № 244, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 22.11.2011 за № 1330/20068.

Пунктом 1.11 Порядку розміщення тимчасових споруд передбачено, що розміщення тимчасових споруд (далі – ТС) під час проведення ярмарок, державних та місцевих святкових, урочистих масових заходів на строк проведення таких заходів здійснюється у порядку, встановленому органами місцевого самоврядування.

Відповідно до пунктів 2.2 та 2.3 Порядку розміщення тимчасових споруд Замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.

До заяви додаються:

графічні матеріали із зазначенням бажаного місця розташування ТС, виконані замовником у довільній формі на топографо-геодезичній основі М 1:500 кресленнями контурів ТС з прив'язкою до місцевості;

реквізити замовника (найменування, П. І. Б., адреса, контактна інформація).

Цей перелік документів є вичерпним.

Звертаємо увагу, що згідно з пунктом 3 частини першої статті 7 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» одним з основних завдань міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах, є інформування та надання роз'яснень щодо здійснення державної політики.

Відповідно до Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 № 197, основними завданнями Мінрегіону є, зокрема, забезпечення формування та реалізація державної регіональної політики, державної житлової політики і політики у сфері будівництва, архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства, зокрема щодо територіальної організації влади, адміністративно-територіального устрою, розвитку місцевого самоврядування; збереження традиційного характеру середовища населених пунктів; благоустрою населених пунктів.

Ураховуючи викладене, з питань порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності пропонуємо звернутися до Мінрегіону.

Разом з тим, ураховуючи, що адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на *набуття*, зміну чи припинення *прав* та/або обов'язків такої особи відповідно до закону (пункт 1 статті 1 Закону України «Про адміністративні послуги»), звертаємо увагу, що найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання; суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги; перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; платність або безоплатність надання адміністративної послуги; граничний строк надання адміністративної послуги; перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги встановлюються *виключно законами*, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг (частина перша статті 5 Закону України «Про адміністративні послуги»).

Відповідно до частини шостої статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги» забороняється вимагати від суб'єкта звернення

документи або інформацію для надання адміністративної послуги, не передбачені законом.

Також звертаємо увагу, що пунктом 5 Положення передбачається подання копії *дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки*.

Разом з тим, пунктом 48 Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженому Законом України від 19.05.2011 № 3392-VI, передбачено дозвіл *на початок виконання робіт підвищеної небезпеки та початок експлуатації (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки*.

Крім того, суб'єкт надання адміністративної послуги не може вимагати від суб'єкта звернення документи або інформацію, що перебувають у володінні суб'єкта надання адміністративних послуг або у володінні державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ або організацій, що належать до сфери їх управління (частина сьома статті 9 Закону України «Про адміністративні послуги»).

Щодо відповідності пункту 26 Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правила користування ними та охорони, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.1994 № 198 (далі – Єдині правила), Закону про дозвільну систему зазначаємо таке.

Пунктом 26 Єдиних правил передбачається, що розміщення малих архітектурних форм провадиться за *дозволами*, що видаються:

в межах червоних ліній міських вулиць і доріг – відповідними виконавчими органами міських рад, а у м. Києві та Севастополі міськими державними адміністраціями відповідно до підпункту 9.3 ДБН А 2.2-3-97 за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції, дорожньо-експлуатаційними та іншими заінтересованими організаціями;

в межах смуг відчуження автомобільних (позаміських) доріг – відповідними дорожньо-експлуатаційними організаціями за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції.

При цьому, частиною третьою статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» визначено, що розміщення малих архітектурних форм здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

Згідно з частиною другою статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» розміщення малих архітектурних форм здійснюється відповідно до цього Закону за рішенням власника об'єкта благоустрою, зокрема з дотриманням вимог законодавства.

Оскільки у Переліку документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності, затвердженому Законом України від 19.05.2011 № 3392-VI, відсутній дозвіл на розміщення малих архітектурних форм, Єдині правила суперечать частині першій статті 4 Закону про дозвільну систему та

частині третій статті 1 Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності».

Щодо відповідності пункту 30 Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833, Податковому кодексу України та законодавству України про дозвільну систему у сфері господарської діяльності зазначаємо, що згідно з цим пунктом продаж продовольчих товарів, готових до вживання, а також тих, що швидко псуються, інших продовольчих товарів (у тому числі овочів і фруктів) за межами торговельного приміщення (виїзна, виносна торгівля) здійснюється із розміщенням тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» за умови дотримання встановлених для таких товарів температурного режиму зберігання і санітарних норм.

На кожну партію таких товарів, якщо це передбачено законом, видається супровідний документ, яким підтверджується їх якість та безпека, із зазначенням найменування товару, виробника, його адреси, дати виробництва (виготовлення), строку придатності.

Водночас зазначений пункт не містить положень, пов'язаних з правовідносинами у сферах оподаткування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності.

**Перший заступник Міністра
економічного розвитку
і торгівлі України**

Максим НЕФЬОДОВ